

۱۳۹۷ / ۸ / ۱۹
۹۷ / ۱۰۰ / ۳۸۹۲۲

انواع
روش های
بازرگانی
ارزش حاصل از صادرات

www.ntsww.ir

سامانه جامع تجارت

www.sana2.cbi.ir

سامانه سنا

www.cbi.ir

سایت بانک مرکزی

نظام یکپارچه معاملات ارزی که به اختصار «نیما» نامیده می شود، بستری است که با هدف مدیریت بازار ارز توسط بانک مرکزی و با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت طراحی و پیاده سازی شده است.

در این سامانه صادرکنندگان کالا و خدمات به عنوان عرضه کننده ارز، صرافی های مجاز و بانک های عامل به عنوان واسطه های نقل و انتقال ارز و واردکنندگان کالا به عنوان متقاضیان ارز فعالیت می نمایند.

سامانه نیما به گونه ای طراحی شده است که در آن هر بازیگر با پل اختصاصی خود با سایرین در ارتباط باشد. بدین ترتیب که واردکنندگان و صادرکنندگان از طریق «سامانه جامع تجارت» و صرافی ها از طریق «سامانه سنا» و بانک ها از طریق «پرتال ارزی» به تبادل اطلاعات با یکدیگر می پردازند.

مجموع تبادلات اطلاعاتی این سامانه ها «نظام یکپارچه معاملات ارزی» را تشکیل می دهد.

در فضای مجازی با ما همراه باشید ...

ble.im/samane_nima

پیام رسان بله

iGap.net/samane_nima

پیام رسان آی گپ

Gap.im/samane_nima

پیام رسان گپ

eitaa.com/samane_nima

پیام رسان ای تا

Aparat.com/samane_nima

سایت آپارات

۰۲۱-۷۵۴۹۲۰۰۰

شماره پشتیبانی سامانه نیما

ویرایش ۱۰۰ : مهر ۱۳۹۷

در این فایل راهنما سعی شده است فرآیند انواع روش های بازرگانی ارز حاصل از صادرات تشریح شود. ابتدا جایگاه ارز حاصل از صادرات در نقشه کلی نظام جدید ارزی ترسیم شده و پس از آن فرآیندهای هر یک از روش های بازرگانی آن به چرخه تجاری کشور به صورت جزئی تر مورد بررسی قرار است.

اهمیت

۱- کلیه صادرکنندگان موظفند ۹۵ درصد از ارز حاصل از صادرات خود را ظرف مدت ۳ ماه از تاریخ صدور پروانه صادراتی به چرخه تجاری کشور بازگردانند. روش های بازرگانی ارز حاصل از صادرات عبارتند از فروش ارز به صرافی های مجاز یا بانک های عامل از طریق سامانه نیما، فروش و واگذاری پروانه صادراتی به سایر واردکنندگان، واردات در مقابل صادرات، سپرده گذاری ارزی نزد بانک ها، پرداخت بدهی ارزی.

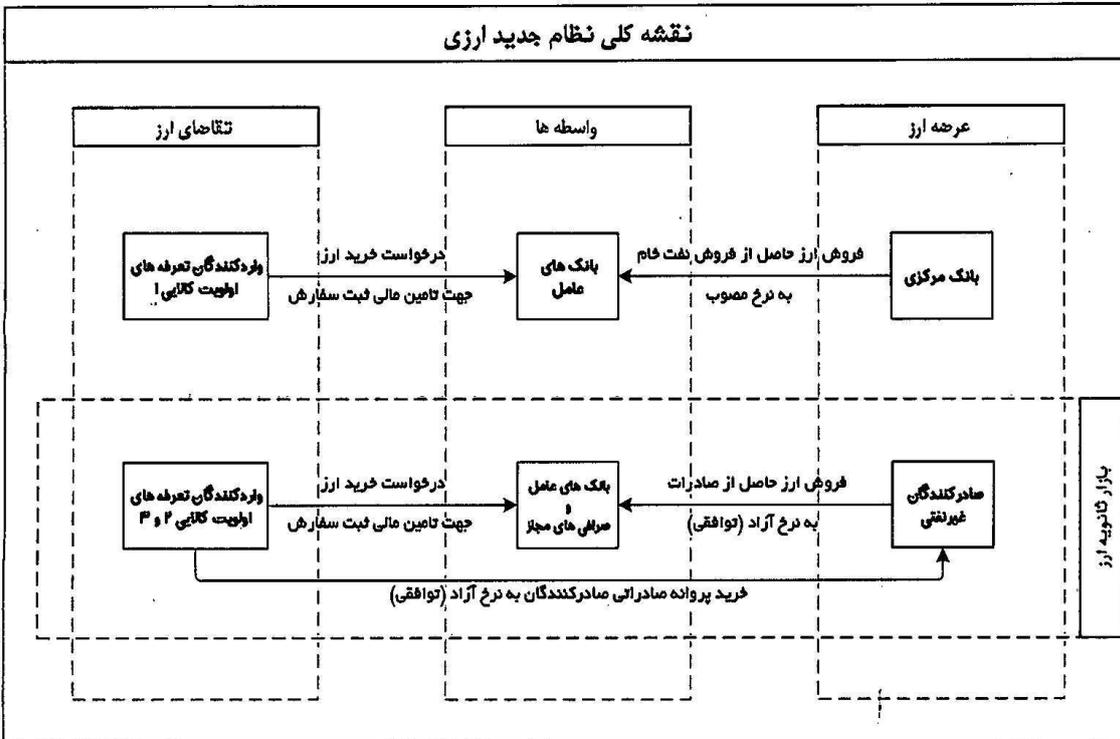
تیمبره : صادرکنندگانی که صادرات آن ها در چارچوب قراردادهای بیمان های پولی سیستم بانکی به پول ملی تسویه می شود مشمول این قاعده نیستند.

۲- کلیه عملیات خرید و فروش ارز می بایست از طریق شبکه بانکی و صرافی های مجاز صورت گیرد.

۳- هرگونه عملیات تجاری ارزی توسط صرافی ها خارج از سامانه نیما ممنوع می باشد.

نکات مهم

نقشه کلی نظام جدید ارزی

تعاریف

صادرکنندگان غیرنفتی

شامل کلیه صادرکنندگان کالا و خدمات اعم از صادرکنندگان عمده، پتروشیمی ها و شرکت های بخش خصوصی است. ارز حاصل از صادرات این صادرکنندگان می بایست ظرف مدت ۳ ماه از تاریخ صدور پروانه صادراتی به چرخه تجاری کشور برگردد. یکی از روش های بازگردانی ارز حاصل از صادرات، فروش ارز به صرافی های مجاز از طریق سامانه نیما به نرخ آزاد است.

صرافی های مجاز و بانک های عامل

کلیه صرافی های مجاز و بانک های عامل در کشور می توانند از طریق سامانه نیما ارز حاصل از صادرات صادرکنندگان را در چارچوب ضوابط و مقررات بانک مرکزی خریداری نموده و به واردکنندگان تعرفه های گروه کالایی ۲ و ۳ بفروشند. نرخ و کارمزد خرید و فروش ارز کاملاً آزاد و بر مبنای توافق طرفین تعیین می شود.

اولویت بندی کالایی

وزرات صنعت، معدن و تجارت با هدف بهینه سازی تخصیص ارز تجاری، کالاها را بر اساس تعرفه HS آن ها به ۴ گروه دسته بندی نموده است. تامین ارز واردات گروه کالاهای ۱ که نوعاً شامل کالاهای اساسی، دارو و تجهیزات پزشکی می باشد، از محل منابع بانک مرکزی یا بانک های عامل به نرخ مصوب صورت می گیرد. تامین ارز واردات گروه های کالایی ۲ و ۳ از طریق سامانه نیما به نرخ آزاد انجام می شود. گروه کالایی چهارم نیز شامل کالاهایی هستند که واردات آن ها به کشور ممنوع بوده و طبیعتاً تخصیص ارز برای آن ها نیز ممنوع است.

نحوه فروش ارز حاصل از صادرات به صرافی های مجاز از طریق سامانه نیما

مراجعه به بانک عامل و درخواست تامین ارز ثبت سفارش

۱.۴
صادرکننده

صادرکننده با مراجعه به «سامانه جامع تجارت» می تواند با انتخاب پروانه صادراتی اقدام به عرضه ارز خود نماید. صادرکننده در این عرضه مواردی از جمله نرخ پیشنهادی ارز، مقدار کل ارز قابل عرضه، کشور و بانکی که ارز در آن وجود دارد، شرایط معامله و شرایط پرداخت وجه ریالی را مشخص می کند.

درخواست گواهی ثبت آماری (تخصیص ارز)

۲.۴
بانک عامل

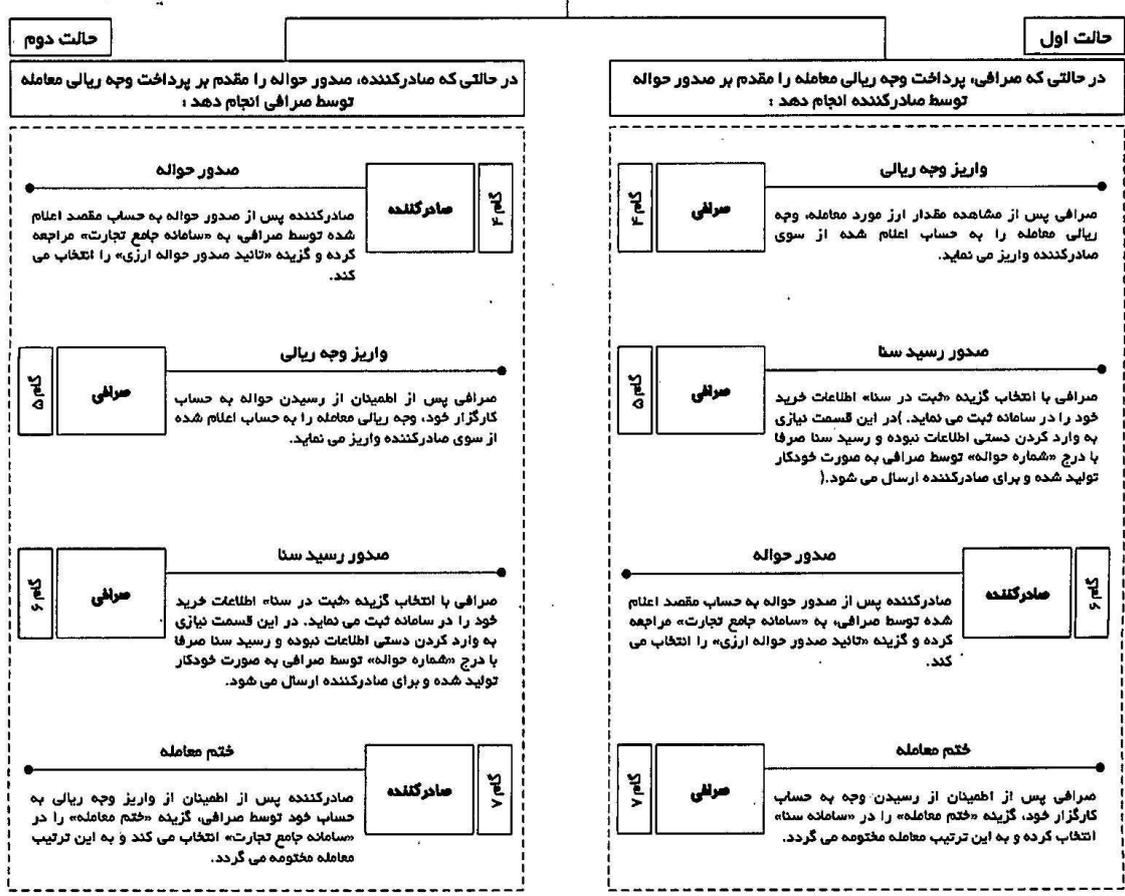
صرافی های مجاز با مراجعه به «سامانه سنا» می توانند ارزهای عرضه شده توسط صادرکنندگان را مشاهده نموده و تقاضای خرید خود را بر روی آنها ثبت نمایند. صرافی ها در این تقاضاها، مقدار ارز درخواستی و نرخ مورد نظر خود را جهت صدور حواله درج می کنند.

مراجعه به بانک عامل و درخواست تامین ارز ثبت سفارش

۳.۴
صادرکننده

صادرکننده پس از مشاهده تقاضای صرافی ها بر حسب تمایل خود می تواند یک یا چند صرافی را انتخاب کرده و با آن ها وارد معامله شود. لذا لازم است شماره حسابی را جهت واریز وجه ریالی معامله مشخص کند.

در این مرحله از فرآیند، بسته به این که صرافی، پرداخت کامل وجه ریالی معامله را قبل یا بعد از صدور حواله انجام دهد دو حالت رخ خواهد داد.

ارائه پروانه صادراتی به سایر واردکنندگان

صادرکننده

۴.۳.۱

صادرکننده می تواند اطلاعات پروانه صادراتی خود را به سایر واردکنندگان جهت تامین ارز ثبت سفارش هایشان واگذار نماید. واگذاری پروانه صادراتی و همچنین پرداخت وجه ریالی ارز منتقل شده، خارج از سامانه و بر اساس توافق طرفین صورت می گیرد.

بازرگان بایستی پس از ثبت پیش فاکتور و دریافت نتیجه استعمال ضوابط تجاری، بر اساس نوع کالا، درخواست مجوز ارزی را به صورت سیستمی به یکی از دستگاه های مجوز دهنده ارزی (وزارت بهداشت/جهاد یا یکی از ۸ دفتر تخصصی وزارت صنعت، معدن و تجارت) ارسال کرده و پس از دریافت مجوز (در صورت تایید دستگاه مجوز دهنده) نسبت به پرداخت کارمزد و دریافت شماره ۸ رقمی ثبت سفارش اقدام نماید.

۴.۳.۲

ایجاد ثبت سفارش

واردکننده

۴.۳.۳

⚠ لازم است بازرگان در عملیات ثبت سفارش در تب «مالی و بانکی» فیلد «نوع عملیات ارزی» را بانکی و فیلد «تامین ارز» را از محل صادرات انتخاب نماید.

بازرگان با مراجعه به «سامانه جامع تجارت» نسبت به ثبت سفارش اقدام می کند.

مراجعه به بانک عامل و درخواست تامین ارز ثبت سفارش

واردکننده

۴.۳.۴

واردکننده جهت تامین ارز ثبت سفارش خود به بانک عامل مراجعه نموده و با ارائه اطلاعات پروانه صادراتی صادرکننده، برای آن ثبت سفارش درخواست تامین ارز می نماید.

درخواست گواهی ثبت آماری (تخصیص ارز)

بانک عامل

۴.۳.۵

بانک عامل باید با مراجعه به سامانه «پرتال ارزی» از بانک مرکزی درخواست گواهی ثبت آماری از نوع «ارز اشخاص» و از محل صادرات نماید.

اخذ تعهدات و وثایق لازم از بازرگان

بانک عامل

۴.۳.۶

در صورتی که گواهی ثبت آماری مورد تایید بانک مرکزی قرار بگیرد، بانک عامل موظف است تضامین لازم را از بازرگان مطابق بند «ی» بخش اول مجموعه مقررات ارزی اخذ نموده و تاییدیه آن را در «سامانه تامین ارز» اعلام نماید.

ثبت اطلاعات پروانه صادراتی و استعمال جواز واگذاری پروانه

بانک عامل

۴.۳.۷

بانک عامل با مراجعه به «سامانه تامین ارز» اطلاعات پروانه صادراتی را ثبت می نماید. با توجه به اینکه مالکیت پروانه صادراتی متعلق به شخص دیگری (صادرکننده) هست لازم است بانک عامل از رضایت صادرکننده جهت واگذاری پروانه صادراتی اش به مشتری (واردکننده) اطمینان یابد. لذا از طریق «سامانه تامین ارز» درخواستی را مبنی بر تایید جواز واگذاری پروانه به آن مشتری ثبت می کند. این درخواست به صورت سیستمی جهت مشاهده صادرکننده به «سامانه جامع تجارت» ارسال می شود.

⚠ لازم است بانک عامل در «سامانه تامین ارز» فیلد «محل تامین ارز» را از محل صادرات غیر انتخاب نماید.

⚠️ واگذاری پروانه صادراتی در اینجا به پایان رسیده و از این گام به بعد رويه های معمول واردات توضیح داده شده است.

تائید مجوز واگذاری پروانه صادراتی به واردکننده

صادرکننده

گام ۷

صادرکننده لازم است با مراجعه به «سامانه جامع تجارت» در بخش «مدیریت ارز حاصل از صادرات»، درخواست بانک عامل مبنی بر جواز واگذاری پروانه صادراتی خود به آن واردکننده را تائید نماید.

⚠️ ابزار پرداخت بسته به نوع روش پرداخت می تواند به صورت LC یا حواله نیز ثبت شود.

ثبت ابزار پرداخت

بانک عامل

گام ۸

بانک عامل باید با مراجعه به «سامانه مدیریت تعهدات ارزی کشور (سمتاک)» نسبت به ثبت ابزار پرداخت در قالب «برات بدون تعهد پرداخت» اقدام نماید.

ارائه اسناد حمل به بانک عامل

واردکننده

گام ۹

واردکننده لازم است اسناد حمل ثبت سفارش خود را به بانک عامل تحویل دهد.

ثبت اسناد حمل

بانک عامل

گام ۱۰

بانک عامل باید با مراجعه به «سامانه مدیریت تعهدات ارزی کشور (سمتاک)» اسناد حمل را ثبت کند.

ثبت منشأ ارز

واردکننده

گام ۱۱

واردکننده موظف است با مراجعه به «سامانه جامع تجارت» در بخش «مدیریت عملیات ارزی بانکی»، اطلاعات منشأ ارز خود را ثبت کند.

صدور اعلامیه تامین ارز

بانک عامل

گام ۱۲

بانک عامل با بررسی منشأ ارز، اقدام به صدور «اعلامیه تامین ارز» می‌کند.

ترخیص کالا از گمرک

واردکننده

گام ۱۳

واردکننده با مراجعه به گمرک و ارائه «شماره رهگیری اعلامیه تامین ارز (ساتا)» اقدام به ترخیص کالای خود می نماید.

رفع تعهد و دریافت تضامین

واردکننده

گام ۱۴

واردکننده پس از ترخیص کالا جهت رفع تعهد و دریافت تضامین خود، باید به بانک عامل مراجعه نماید.

⚠ واردات در مقابل صادرات صرفاً جهت واردات نمره های اولویت کلاسی ۲ و ۳ می تواند استفاده شود.

ایجاد ثبت سفارش

پردکننده
(صادرکننده)

۱۳۵

در اینجا واردکننده که می خواهد از ارز حاصل از صادرات خود جهت واردات استفاده نماید، لازم است در عملیات ثبت سفارش در تب «هالی و بانگی» فیلد «نوع عملیات ارزی» را بانگی و فیلد «تامین ارز» را از محل صادرات انتخاب نماید.

تذکره بازرگان بایستی پس از ثبت پیش فاکتور و دریافت هیچه استعلام شواهد تجاری، بر اساس نوع کالا، درخواست مجوز ارزی را به صورت سیستمی به یکی از دستگاه های مجوز دهنده ارزی (وزارت بهداشت/جهاد یا یکی از ۸ دفتر تخصصی وزارت صنعت، معدن و تجارت) ارسال کرده و پس از دریافت مجوز (در صورت تایید دستگاه مجوز دهنده) نسبت به پرداخت کارمزد و دریافت شماره ۸ رقمی ثبت سفارش اقدام نماید.

مراجعه به بانک عامل و درخواست تامین ارز ثبت سفارش

پردکننده
(صادرکننده)

۱۳۶

واردکننده جهت تامین ارز ثبت سفارش خود به بانک عامل مراجعه نموده و با ارائه اطلاعات پروانه صادراتی، برای آن ثبت سفارش درخواست تامین ارز می نماید.

درخواست گواهی ثبت آماری (تخصیص ارز)

بانک عامل
۱۳۷

بانک عامل باید با مراجعه به سامانه «پرتال ارزی» از بانک مرکزی درخواست گواهی ثبت آماری از نوع «ارز اشخاص» و از محل صادرات نماید.

اخذ تعهدات و وثایق لازم از بازرگان

بانک عامل
۱۳۸

در صورتی که گواهی ثبت آماری مورد تایید بانک مرکزی قرار بگیرد، بانک عامل موظف است تضامین لازم را از بازرگان مطابق بند «ی» بخش اول مجموعه مقررات ارزی اخذ نموده و تاییدیه آن را در «سامانه تامین ارز» اعلام نماید.

ثبت اطلاعات پروانه صادراتی

بانک عامل
۱۳۹

در صورتی که گواهی ثبت آماری مورد تایید بانک مرکزی قرار بگیرد، بانک عامل موظف خواهد بود اطلاعات پروانه صادراتی را در «سامانه تامین ارز» ثبت نماید.

⚠ ثبت اطلاعات در سامانه توسط بانک عامل، در صورت نامعتبر بودن پروانه صادراتی امکان پذیر نخواهد بود.

ثبت ابزار پرداخت

بانک عامل
۱۴۰

پس از صدور حواله ارزی به حساب فروشنده خارجی، بانک عامل موظف خواهد بود با مراجعه به «سامانه مدیریت تعهدات ارزی کشور (سمتاک)» نسبت به ثبت ابزار پرداخت در قالب «برات بدون تعهد» اقدام نماید.

⚠ ابزار پرداخت بسته به نوع روش پرداخت می تواند به صورت LC یا حواله نیز ثبت شود.

⚠ واردات در مقابل صادرات صرفاً جهت واردات نمره های اولویت کلاسی ۲ و ۳ می تواند استفاده شود.

ایجاد ثبت سفارش

پردکننده
(صادرکننده)

۱۳۵

در اینجا واردکننده که می خواهد از ارز حاصل از صادرات خود جهت واردات استفاده نماید، لازم است در عملیات ثبت سفارش در تب «هالی و بانگی» فیلد «نوع عملیات ارزی» را بانگی و فیلد «تامین ارز» را از محل صادرات انتخاب نماید.

تذکره بازرگان بایستی پس از ثبت پیش فاکتور و دریافت هیچه استعلام شوابط تجاری، بر اساس نوع کالا، درخواست مجوز ارزی را به صورت سیستمی به یکی از دستگاه های مجوز دهنده ارزی (وزارت بهداشت/جهاد یا یکی از ۸ دفتر تخصصی وزارت صنعت، معدن و تجارت) ارسال کرده و پس از دریافت مجوز (در صورت تایید دستگاه مجوز دهنده) نسبت به پرداخت کارمزد و دریافت شماره ۸ رقمی ثبت سفارش اقدام نماید.

مراجعه به بانک عامل و درخواست تامین ارز ثبت سفارش

پردکننده
(صادرکننده)

۱۳۶

واردکننده جهت تامین ارز ثبت سفارش خود به بانک عامل مراجعه نموده و با ارائه اطلاعات پروانه صادراتی، برای آن ثبت سفارش درخواست تامین ارز می نماید.

درخواست گواهی ثبت آماری (تخصیص ارز)

بانک عامل
۱۳۷

بانک عامل باید با مراجعه به سامانه «پرتال ارزی» از بانک مرکزی درخواست گواهی ثبت آماری از نوع «ارز اشخاص» و از محل صادرات نماید.

اخذ تعهدات و وثایق لازم از بازرگان

بانک عامل
۱۳۸

در صورتی که گواهی ثبت آماری مورد تایید بانک مرکزی قرار بگیرد، بانک عامل موظف است تضمین لازم را از بازرگان مطابق بند «ی» بخش اول مجموعه مقررات ارزی اخذ نموده و تاییدیه آن را در «سامانه تامین ارز» اعلام نماید.

ثبت اطلاعات پروانه صادراتی

بانک عامل
۱۳۹

در صورتی که گواهی ثبت آماری مورد تایید بانک مرکزی قرار بگیرد، بانک عامل موظف خواهد بود اطلاعات پروانه صادراتی را در «سامانه تامین ارز» ثبت نماید.

⚠ ثبت اطلاعات در سامانه توسط بانک عامل، در صورت نامعتبر بودن پروانه صادراتی امکان پذیر نخواهد بود.

ثبت ابزار پرداخت

بانک عامل
۱۴۰

پس از صدور حواله ارزی به حساب فروشنده خارجی، بانک عامل موظف خواهد بود با مراجعه به «سامانه مدیریت تعهدات ارزی کشور (سمتاک)» نسبت به ثبت ابزار پرداخت در قالب «برات بدون تعهد» اقدام نماید.

⚠ ابزار پرداخت بسته به نوع روش پرداخت می تواند به صورت LC یا حواله نیز ثبت شود.

ارائه اسناد حمل به بانک عامل

واردکننده لازم است اسناد حمل ثبت سفارش خود را به بانک عامل تحویل دهد.

واردکننده
(صادرکننده)

گام ۷

ثبت اسناد حمل

بانک عامل باید با مراجعه به «سامانه مدیریت تعهدات ارزی کشور (سمتاک)» اسناد حمل را ثبت کند.

بانک عامل

گام ۸

ثبت منشأ ارز

واردکننده موظف است با مراجعه به «سامانه جامع تجارت» در بخش «مدیریت عملیات ارزی بانکی»، اطلاعات منشأ ارز خود را ثبت کند.

واردکننده
(صادرکننده)

گام ۹

صدور اعلامیه تامین ارز

بانک عامل با بررسی منشأ ارز، اقدام به صدور «اعلامیه تامین ارز» می‌کند.

بانک عامل

گام ۱۰

ترخیص کالا از گمرک

واردکننده با مراجعه به گمرک و ارائه «شماره رهگیری اعلامیه تامین ارز (ساتا)» اقدام به ترخیص کالای خود می‌نماید.

واردکننده
(صادرکننده)

گام ۱۱

رفع تعهد و دریافت تضامین

واردکننده پس از ترخیص کالا جهت رفع تعهد و دریافت تضامین خود، باید به بانک عامل مراجعه نماید.

واردکننده
(صادرکننده)

گام ۱۲

پرداخت بدهی ارزی

مراجعه به بانک عامل

صادرکننده پس از مراجعه به بانک عامل نسبت به پرداخت بدهی ارزی اقدام می نماید.

صادرکننده

گام ۱

دریافت وجه از صادرکننده

بانک عامل وجه صادرکننده را دریافت نموده و اطلاعات آن را در «سامانه ITRS» ثبت می نماید سپس کد رهگیری مربوطه را به صادرکننده ارائه می کند.

بانک عامل

گام ۲

ثبت اطلاعات در سامانه جامع تجارت

صادرکننده به «سامانه جامع تجارت» مراجعه نموده و در بخش «درگاه اظهار ارز حاصل از صادرات» اطلاعات را درج می کند.

صادرکننده

گام ۱

سپرده گذاری ارزی نزد بانک ها

مراجعه به بانک عامل

صادرکننده پس از مراجعه به بانک عامل نسبت به سپرده گذاری ارزی اقدام می نماید.

صادرکننده

گام ۱

دریافت وجه از صادرکننده

بانک عامل وجه صادرکننده را دریافت نموده و اطلاعات آن را در «سامانه ITRS» ثبت می نماید سپس کد رهگیری مربوطه را به صادرکننده ارائه می کند.

بانک عامل

گام ۲

ثبت اطلاعات در سامانه جامع تجارت

صادرکننده به «سامانه جامع تجارت» مراجعه نموده و در بخش «درگاه اظهار ارز حاصل از صادرات» اطلاعات را درج می کند.

صادرکننده

گام ۱

نکته

وجه سپرده گذاری شده در هر زمان صرفا می تواند به مصرف روش های ۱ الی ۴ برسد.